

تأثیر مواد ضدغذوی کنندهٔ آب و غذا بر پایهٔ پر اکسید هیدروژن و فناوری نانو بر برخی فرانسجه‌های بیوشیمیایی و ایمنی خون در جوجه‌های گوشتی

محمد رضا قدیری^{*}، نورالدین طباطبایی^۲، مهرداد مدرسی^۲، شاهین اقبال سعید^۲، امیر علی بمانی^۳

به ترتیب دانشجوی کارشناسی ارشد، استادیار و دانش آموخته گروه علوم دامی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوارسگان اصفهان

* نویسندهٔ مسئول: a_alibemani@yahoo.com

چکیده

این تحقیق به منظور بررسی تأثیر مواد ضدغذوی کنندهٔ آب و غذا بر پایهٔ پر اکسید هیدروژن و فناوری نانو بر برخی فرانسجه‌های بیوشیمیایی و ایمنی خون ۳۰۰ قطعهٔ جوجهٔ گوشتی یکروزهٔ سویهٔ راس ۳۰۸ انجام شد، که به طور تصادفی در ۲۰ گروه پانزدهٔ تایی تقسیم و سپس هر ۵ گروه به یکی از تیمارهای آزمایشی اختصاص داده شدند. گروه‌های آزمایشی شامل گروه شاهد، گروه دریافت کنندهٔ مادهٔ ضدغذوی کنندهٔ پر اکسید هیدروژن به میزان ۰/۰۳ درصد در آب آشامیدنی، گروه دریافت کنندهٔ مادهٔ ضدغذوی کنندهٔ محلول ۰/۲ درصد نانوسیل در جیرهٔ غذایی و گروه دریافت کنندهٔ مادهٔ ضدغذوی کنندهٔ گروه دوم در آب آشامیدنی و مادهٔ ضدغذوی کنندهٔ گروه سوم در جیرهٔ غذایی بودند. هیچ اختلاف معنی داری بین تیمارهای آزمایشی از نظر تعداد کل گلوبول‌های سفید، گلوبول‌های قرمز، درصد هماتوکریت، میزان پروتئین تام، آلبومین، نسبت هتروفیل به لمفوسیت، نسبت آلبومین به گلوبولین و عیار پادتن تولید شده علیه ویروس آنفولانزا و گلوبول قرمز خون گوسفندي مشاهده نشد. با این وجود، عیار پادتن تولیدی علیه ویروس نیوکاسل در گروه دریافت کنندهٔ مادهٔ ضدغذوی کننده در جیرهٔ غذایی توانست به طور معنی داری (P < ۰/۰۵) سیستم ایمنی را نسبت به گروه دریافت کنندهٔ مادهٔ ضدغذوی کننده در آب آشامیدنی تحریک کند. به طور کلی نتایج حاصله نشان داد که با استفاده از مادهٔ ضدغذوی کنندهٔ محلول ۰/۲ درصد نانوسیل در جیرهٔ غذایی می‌توان ایمنی هومورال بهتری را در برابر ویروس نیوکاسل در سن ۴۲ روزگی انتظار داشت.

واژه‌های کلیدی: جوجه‌های گوشتی-سیستم ایمنی-مواد ضدغذوی کننده-نانو تکنولوژی

مقدمه

در تولید و آماده کردن غذای طیور در کارخانه‌های تولید خوراک یک نکته مهمی وجود دارد و آن کنترل اجزای غذاست. زیرا غذای آلوده بر روی مصرف غذای پرنده‌گان و عملکرد آنها و به دنبال آن بروز برخی مشکلات در فرآورده‌های طیور اثر می‌گذارد (۱). فناوری نانو ذاتاً یک فناوری بین رشته‌ای بوده و از این رو بسیاری از نظریه‌پردازان علمی آن را نوعی رویکرد جدید در علوم مختلف محسوب می‌نمایند. بخش کشاورزی از جمله مهمترین عرصه‌هایی است که با استفاده از دستاوردهای فناوری نانو، منافع زیادی را متوجه خود نموده است. بخش اعظم این کاربردها، مربوط به واکسن‌ها و داروهای نسل جدید برای پیشگیری و درمان بیماری‌های دامی می‌باشد (۲). یکی از مواردی که به سرعت کاربرد آن وسعت گرفت و در همهٔ مناطق دنیا در زمان بسیار کوتاهی نامی از آن می‌توان مشاهده نمود، نانوسیلور است و فقط بخار کاربری گسترده آن در صنایع مختلف و توانمندی بسیار بالای نانو نقره و بی خطر و مجاز بودن نقره در مصارف گوناگون در دز‌های بسیار کم می‌باشد که مورد تائید^۱ FDA و^۲ EPA نیز می‌باشد. خان و همکاران (۲۰۰۶) اظهار داشتند که استفاده از فرمالین باعث کاهش پروتئین کل پلاسمای سرم خون، هموگلوبین، هماتوکریت و لکوسیت‌ها می‌شود. همچنین انوار و همکاران (۲۰۰۱)

1- Food and Drug Administration

2- Environmental Protection Agency